

- ד -

מקומו של המקדש בחלקו של בנימין

[1234567]

זבחים נ"ד: מצאנוה בשדה יער זה בנימין וכו' ח. צ"ב לענ"ד. ובספרים דידן כתיב בשדי אבל למאי דאיתא בגמ' י"ל שדה בגימטריא זאב יטרף ויצחק קראו שדה ט.

תשובה

מש"כ בזבחים נ"ד, יעיין במסורת הש"ס בע"ז ט' א' בשם הערוך, וכוזה יתיישבו הרבה מקומות'.

אוצר החכמה

- ה -

קביעת המועדים לדורות עולם

ספר המצוות להרמב"ם עשין קנ"ג כי הוא הבטיח וכו' יא. אסתר ט' כ"ח.

הרחבות וביאורים

וידעו כולם למה מת עקיבא שהיה רועה בקר וצאן, כל אשר יעבר [שבשלמא כל אחד מתשעה האחרים] — תחת השבט [כנגד א' מהשבטים], העשירי [ר"ע שהיה בן גרים] — יהיה קדש לד' [כנגד קב"ה, שדרש את ה"א תירא לרבות ת"ח]. ולפי"ז א"ש מאוד הא דהכינוי "אביר יעקב" שבפשוטו מכוון לקב"ה, יהיה רמוז בו ר' עקיבא.

ח. שם איתא דדוד ושמואל דרשו קראי למצוא את מקום המקדש, ואחרי שמצאו שהוא בחלקו של בנימין אמרו שם על הפסוק (תהלים קלב ו) "מצאנוה בשדה יער, זה בנימין דכתיב בנימין זאב יטרף".

ט. דלכאורה קצ"ע וכי בגלל שבבנימין כתיב זאב יטרף, לכן העמידו הפסוק דשדה יער בבנימין, אלא שרמז יש בדבר, דבספרי תהלים דידן כתיב מצאנוה בשדי יער, אולם בגמ' דרשי לקרא "בשדה יער", ו'שדה' בגי' 'זאב יטרף', והוא כינוי לביהמ"ק, כדמצינו שיצחק קרא לבית המקדש שדה, כדכתיב (בראשית כד סג) "ויצא יצחק לשוח בשדה" (עי' פסחים פח א), וכן (שם כז כז) "ראה ריח בני כריח שדה" (ילקוט'ש תהלים רמז תתלא).

י. שם איתא בגמ' "ספרא בצירא ותנא תוספאה", וכ' בגליון שם "פי' מנהג הכותב מקרא לכתוב בחיסור כגון משה בלא וי"ו לאמר בלא וי"ו, אבל התנא מנהגו לכתוב התיבה מלא בלא חיסור, עי' בערוך ערך ספר ב".

יא. שם מיירי הרמב"ם במצות קידוש החודש, ומבאר שרק בי"ד שבאר"י יכולין לקדש ולעבר, בין אם זה עפ"י הראיה ובין כשעושים כן עפ"י חשבון, או אם אין בי"ד באר"י ויש בי"ד שנשמכו מחכמי אר"י, רשאים בשעת הצורך אף לעבר בחו"ל. וכל החשבון שאנחנו עושים בחו"ל, הוא רק כדי לדעת את מה שחישבו בו באר"י, ורק חשבונם של

תשובה

בד' הרמב"ם יל"ע מיומא נ"ד א', וצ"ע יב.

דברי הרמב"ם

אוצר החכמה

הרחבות וביאורים

בני אר"י הוא הקובע. ובא לבאר עוד עניין זה שלא יכול חשבונו שבחו"ל להועיל לקביעת המועדים, וכותב "ואני אוסיף לך באור. אילו איפשר דרך משל שבני ארץ ישראל יעדרו מארץ ישראל, חלילה לאל מעשות זאת כי הוא הבטיח שלא ימחה אותות האומה מכל וכל, ולא יהיה שם בית דין ולא יהיה בחוצה לארץ בית דין שנשמך בארץ, הנה חשבונו זה לא יועילנו אז כלום בשום פנים. לפי שאין לנו רשות שנחשב בחוצה לארץ ונעבר שנים ונקבע חדשים אלא בתנאים הנזכרים וכו'".

ומש"כ הרמב"ם שכבר הבטיח הקב"ה שלא יתבטלו ה'אותות' מכלל ישראל, והיינו שלא יתבטלו המועדים, מציין כאן שמקורו באסתר (ט כח) "וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם", הרי שהבטיחנו שתמיד יהיה להם קיום, ובע"כ שלא יתכן שלא יוכלו לדעת את זמנם.

יב. ביומא שם אמרו שחמישים ושתיים שנה לא עבר איש ביהודה, ולדברי הרמב"ם נמצא שבאותם שנים לא יכלו בני הגולה לקבוע את המועדים, כי אין מי שיעשה את החשבון באר"י. הערת הרב מ"ג שנברגר שליט"א - י"ל שנ"ב שנים אינם זמן רב כ"כ, ויתכן שעדיין קיים בי"ד בחו"ל שנשמכו באר"י, ובאופן זה אין מניעה לקדש חודשים.